

RAPORT O STANIE GMINY CHOROSZCZ ZA ROK 2023

Choroszcz, 2024

Spis treści

Słowo wstępne.....	3
I. Mieszkańcy	3
II. Realizacja polityk, programów i strategii.....	3
III. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Choroszczy	13
IV. Dotacje udzielone z budżetu Gminy Choroszcz w 2023 roku.....	13
V. Utrzymanie systemu oświaty w Gminie Choroszcz w 2023 roku	15
VI. Realizacja Budżetu Obywatelskiego Miasta Choroszcz	16
VII. Wydatki sołeckie	17
VIII. Gospodarka odpadami	17
IX. Ochotnicze Straże Pożarne	19
Zakończenie	20

Słowo wstępne

Obowiązek sporządzenia dokumentu pn. *Raport o stanie gminy* wynika z art. 1 pkt 11 ustawy z dn. 16 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 130). Przepisem tym, w ustawie o samorządzie gminnym, dodano art. 28aa, zgodnie z którym Burmistrz Choroszczy zobowiązany jest co roku – do dnia 31 maja – przedstawić Radzie Miejskiej w Choroszczy *Raport o stanie Gminy Choroszcz* za dany rok.

I. Mieszkańcy

Na terenie gminy Choroszcz, na dzień 31.12.2023 roku, zameldowanych było 16 426 mieszkańców, w tym w mieście Choroszcz: 5 764 osoby.

W roku 2023 w Gminie Choroszcz odnotowano 156 urodzeń i 164 zgonów. Pomimo ujemnego przyrostu naturalnego, ogólna liczba mieszkańców Gminy Choroszcz w roku 2023, w wyniku migracji zewnętrznych, wzrosła o 771 osób.

II. Realizacja polityk, programów i strategii

W roku 2023 Gmina Choroszcz uczestniczyła w realizacji oraz realizowała niżej wymienione strategie i programy:

1. *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*

Strategia została przyjęta Uchwałą Nr XX/202/2016 Rady Miejskiej w Choroszczy z dn. 10 listopada 2016 r. Dokument, identyfikujący wewnętrzne potencjały oraz rekomendujący szanse rozwojowe Gminy Choroszcz, powstał na podstawie doświadczenia władz gminy i lokalnych liderów, a także wiedzy zespołu ekspertów specjalizujących się w zakresie rozwoju lokalnego. Szczegółowa część diagnostyczna *Strategii* oparta została na analizie ogólnodostępnych danych źródłowych, w tym Głównego Urzędu Statystycznego, statystyk i opracowań publicznych, jak też materiałów i opracowań przekazanych przez Urząd Miejski w Choroszczy oraz jednostki organizacyjne Gminy Choroszcz. Uzupełnieniem diagnozy były wyniki prac uczestników warsztatów zorganizowanych w okresie listopad 2015 r. – styczeń 2016 r., w których brało udział kilkudziesięciu przedstawicieli gminnych jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych z terenu gminy Choroszcz.

W *Strategii* została sformułowana wizja i misja rozwoju gminy Choroszcz do roku 2025, a także cele strategiczne, będące ich konkretyzacją. Każdy z celów strategicznych znalazł swoje uszczegółowienie w celach operacyjnych. Równolegle

z opracowaniem części strategicznej, przeprowadzono analizę możliwości budżetowych samorządu pod kątem realizacji przyjętych zadań. Przygotowano także listę zadań inwestycyjnych, pozwalających osiągnąć założone cele rozwojowe.

Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 powstała mając na względzie zwiększenie efektywności wydatkowania środków zewnętrznych i osiągnięcia priorytetów rozwojowych, zidentyfikowanych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym, które obejmują: rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu, zapewniający wysoką spójność społeczną i terytorialną oraz wysoki poziom zatrudnienia. *Strategia* określa najważniejsze działania, które należy zrealizować, aby poprawić warunki życia mieszkańców gminy Choroszcz i zapewnić gminie trwały wzrost.

Strategia dostępna jest pod adresem:

www.choroszcz.pl/app/b/img/fm/1/2016/11/Uchwala.XX.2016.strategia.gminy.pdf.

2. *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020*

Okres realizacji *Strategii* to lata 2015-2020, i proces ten dotyczy Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, obejmującego miasto Białystok oraz dziewięciu gmin powiatu białostockiego, w tym gminę Choroszcz. Główne cele strategii to: atrakcyjność inwestycyjna, kompetencje do pracy, dostępność do kultury, aktywna integracja społeczna, gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska oraz dostępność komunikacyjna.

W ramach *Strategii*, Gmina Choroszcz realizuje m.in.:

- projekty finansowane w ramach ZIT:
 - projekt pn.: „Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF”. Projekt był realizowany od 2017 roku. Zakończono go w dniu 31.12.2023 roku.

W wyniku realizacji projektu, w 2023 roku na terenie Gminy Choroszcz uruchomiono dwie dodatkowe linie autobusowe Białostockiej Komunikacji Miejskiej: „113” oraz „123”. Linia „113” łączy Gminę Choroszcz – poprzez: miasto Choroszcz, miejscowości: Łyski, Jeroniki, Porosły – z Białymstokiem. Oferuje łącznie w ciągu tygodnia 21 par kursów. Średniotygodniowy przebieg linii „113” to ok. 1140 km. Szacowany roczny koszt funkcjonowania linii „113” – to ok. 612 000 zł, średniomiesięczny koszt – to 51 000 zł. Linia „123” z kolei przebiegając na terenie Gminy Choroszcz, łączy miasto Białystok poprzez miejscowości: Porosły, Krupniki – z miejscowością Klepacze. Oferuje 85 par kursów tygodniowo. Średniotygodniowy

przebieg linii „123” to ok. 986,85 km. Szacowany średnioroczny koszt funkcjonowania linii „123” – to 494 688,17 zł, zaś średniomiesięczny szacowany koszt – to 41 224,01 zł.

Nowe połączenia transportu publicznego uruchomione w Gminie Choroszcz w 2023 roku, opierają się na *Porozumieniu Międzygminnym w sprawie powierzenia miastu Białystok wykonywania zadań Gminy Choroszcz w zakresie lokalnego transportu zbiorowego*, zawartym w dniu 1 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2009 r., poz. 2790), i wynikają z „Projektu partnerskiego: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF”, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 pomiędzy Gminą Choroszcz a Białostockim Obszarem Funkcjonalnym;

- szereg projektów finansowanych spoza ZIT, np.:
 - projekt partnerski pn.: „Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej”. W gminie Choroszcz, projekt polegał na instalacji infrastruktury fotowoltaicznej na budynkach świetlic wiejskich w: Izbiszczach, Konowałach, Pankach, Zaczerlanach i Żółtkach. Instalację taką zamontowano także na budynku Urzędu Miejskiego w Choroszczy przy ul. Dominikańskiej 2. Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa V. Gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.4 Strategie niskoemisyjne 5.4.2 Strategie niskoemisyjne w BOF;
 - projekt partnerski pn.: „Rozwój infrastruktury społecznej na terenie BOF na potrzeby wsparcia uchodźców z Ukrainy”. W Gminie Choroszcz projekt był realizowany w ramach zadania pn.: „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania dwóch budynków oświaty na dwa budynki mieszkalne dwulokalowe w zabudowie bliźniaczej w miejscowości Rogowo, gm. Choroszcz”. Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej Działanie 8.4 Infrastruktura społeczna 8.4.2 Infrastruktura usług socjalnych i zdrowotnych w obszarze BOF;
 - projekt pn.: „Wymiana oświetlenia ulicznego na terenie miasta Choroszcz na efektywne energetycznie”. Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa V. Gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.4 Strategie niskoemisyjne 5.4.2 Strategie niskoemisyjne w BOF;

- projekt pn.: „Rozbudowa Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Choroszczy”. Inwestycja otrzymała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych;
- projekt pn.: „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Klepacze, Gmina Choroszcz”. Inwestycja otrzymała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych;
- projekt pn.: „Budowa ulicy Rezydenckiej i Sadowej w Porosłach wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”.

Raporty z realizacji *Strategii* są dostępne pod adresem: <http://bof.org.pl/pl/zit/strategia>

3. Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi 2014-2020

Strategia jest realizowana od 2015 roku i dotyczy obszaru obejmującego głównie gminy wchodzące w skład Narwiańskiego Parku Narodowego. Gminy te tworzą Lokalną Grupę Działania – LGD N.A.R.E.W. Główne cele *Strategii* to: promowanie obszaru LGD N.A.R.E.W., w tym produktów i usług, rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze LGD N.A.R.E.W, wsparcie rozwoju turystyki, aktywności lokalnej społeczności czy wsparcie edukacji dzieci w małych szkołach na terenie LGD N.A.R.E.W.

W ramach *Strategii*, Gmina Choroszcz zrealizowała:

- projekt pn.: „Adaptacja części obiektu zabytkowego przy ul. Sienkiewicza 29 w Choroszczy do działalności kulturalnej”, w ramach którego został wykonany remont pomieszczeń siedziby Miejsko-Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Choroszczy, w celu nadania im nowych funkcji użytkowych (np. biblioteki). Projekt otrzymał dofinansowanie w wysokości 699 735,88 zł ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działanie 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego. Realizacja zadania została zakończona w IV kwartale 2023 roku.

4. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (*Sustainable Urban Mobility Plan – SUMP*) jest długoterminową strategią nastawioną na zapewnienie dobrego dostępu do celów podróży i usług, zawierającą również plan wdrożenia.

Dokument został przyjęty Uchwałą Nr XLIL/475/2023 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 4 października 2023 roku.

5. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Choroszcz na lata 2021-2028

Program został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Choroszczy Nr XIX/206/2020 z dnia 22 grudnia 2020 roku. Na jego mocy, Gmina Choroszcz umożliwia nabycie przez najemców, na ich wniosek, lokali przeznaczonych do sprzedaży, objętych bonifikatą. W 2023 roku Gmina Choroszcz nie zbyła żadnego lokalu mieszkalnego, w związku z czym mieszkaniowy zasób na koniec 2023 roku nie uległ zmianie w stosunku do roku poprzedniego (obecnie obejmuje 24 lokale mieszkalne). Wielkość stawki bazowej czynszu w 2023 roku kształtowała się na poziomie roku poprzedniego.

6. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Choroszcz na lata 2017-2023

Program został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Choroszczy Nr XXXII/304/2017 z dnia 13 grudnia 2017 roku, zmieniony Uchwałą Nr XXXIV/324/2018 z dnia 5 marca 2018 roku. *Program* w 2023 roku został zrealizowany.

Niemniej, w dniu 6 września 2023 roku Gmina Choroszcz podpisała porozumienie ze Stowarzyszeniem Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w sprawie wspólnego opracowania Gminnych Programów Rewitalizacji (GPR) do roku 2035 w gminach Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. W dniu 12 grudnia 2023 roku została podpisana umowa z wykonawcą GPR.

7. Program w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z Budżetu Gminy Choroszcz na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z wykorzystaniem Odnawialnych Źródeł Energii

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/384/2022 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 29 września 2022 roku.

W 2023 roku dofinansowano 15 podmiotów (osoby fizyczne). Łącznie do programu wpłynęło 20 wniosków, przy czym: 1 nie spełniał kryteriów, 2 wnioskodawców zrezygnowało, 1 wnioskodawca nie podpisał umowy, 1 wniosek wpłynął po wyznaczonym terminie na składanie wniosków i został pozostawiony bez rozpatrzenia.

8. Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i plan usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Choroszcz na lata 2007-2032

Plan został przyjęty Uchwałą Nr XII/98/07 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 28 grudnia 2007 roku, natomiast obecnie obowiązujący jest zgodny z Uchwałą Nr XLI/409/2022 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 21 grudnia 2022 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów usuwania odpadów, wyrobów zawierających azbest z nieruchomości położonych na terenie gminy Choroszcz. W 2023 roku dofinansowanie uzyskały ogółem 32 podmioty z terenu gminy Choroszcz na łączną kwotę 45 922,55 zł; wkład Gminy Choroszcz wyniósł 22 604,94 zł. W wyniku realizacji *Programu*, w 2023 roku z gospodarstw z terenu Gminy Choroszcz, usunięto 89,17 Mg azbestu.

9. Program dofinansowania kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/387/2022 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 29 września 2022 roku. W roku 2023, w ramach *Programu*, Gmina Choroszcz udzieliła dofinansowania 1 podmiotowi, wydając na ten cel 4 000,00 zł.

10. Program ochrony zasobów wodnych

W roku 2023 Gmina Choroszcz kontynuowała działania związane z *Programem ochrony zasobów wodnych*, zapoczątkowanym w 2020 roku. Na ten cel w 2023 roku w budżecie Gminy Choroszcz przeznaczono kwotę 20 000 zł.

W ramach *Programu*, w 2023 roku dofinansowano 5 podmiotów (osoby fizyczne) na łączną kwotę 15 000,00 zł.

11. Program w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Choroszcz na zadania służące ochronie powietrza

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/386/2022 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 29 września 2022 roku. W roku 2023, w ramach *Programu*, w Gminie Choroszcz udzielono dotacji celowej 29 podmiotom, co przełożyło się na łączną kwotę wsparcia w wysokości 114 687,09 zł.

12. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Choroszcz na lata 2022-2025, z perspektywą do roku 2029

Program został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Choroszczy Nr XLI/408/2022 z dnia 21 grudnia 2022 roku. Jest to dokument, zgodnie z którym Gmina Choroszcz realizuje politykę ochrony środowiska. W ramach *Programu*, oceniono stan środowiska naturalnego i przeanalizowano zagrożenia oraz problemy poszczególnych komponentów środowiska, określono cele, kierunki interwencji oraz zadania zmierzające do poprawy stanu środowiska oraz przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań ujętych w opracowaniu.

Oceny stanu środowiska Gminy Choroszcz dokonano z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji, tj.: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami. W każdym z obszarów interwencji, uwzględniono zagadnienia horyzontalne, tj.: adaptację do zmian klimatu, monitoring środowiska, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne. Cele i kierunki interwencji ujęte w *Programie*, wyznaczono na podstawie zdefiniowanych zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji, w oparciu o analizę założeń dokumentów strategicznych i programowych. Cele i kierunki *Programu* mają charakter komplementarny, co oznacza, że realizacja zamierzeń w jednym z obszarów interwencji, przyczynia się do osiągnięcia celów w innych obszarach.

13. Program Opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Choroszcz

Program został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Choroszczy Nr XLIV/438/2023 z dnia 31 marca 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Choroszcz w 2023 roku.

W 2023 roku z terenu gminy Choroszcz zostało odłowionych i zabranych do schroniska (Schronisko dla Zwierząt w Kolnie Jarosław Kubrak) łącznie 14 bezdomnych psów; koszt tych czynności wyniósł 66 420 zł. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, kosztowało Gminę Choroszcz ogólnie 26 568 zł. Opieka nad wolno żyjącymi kotami (dokarmianie) wyniosło 205,24 zł.

14. Program współpracy Gminy Choroszcz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok

Program został przyjęty Uchwałą Nr XLI/412/2022 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 21 grudnia 2022 roku w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Choroszcz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok. Na mocy Programu, przyznano następujące wsparcie podmiotom pozarządowym funkcjonującym na terenie Gminy Choroszcz:

- w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
 - Oddziałowi Okręgowemu w Białymstoku Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
 - Stowarzyszeniu Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze”,
 - Stowarzyszeniu „Chcę Życ!”

na łączną kwotę: 20 000,00 zł;

- w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:
 - Miejsko-Gminnemu Klubowi Sportowemu „Narew Choroszcz”,
 - Stowarzyszeniu „Lambada Choroszcz”,
 - Stowarzyszeniu Ludowy Zespół Sportowy „Korona” Choroszcz

na łączną kwotę: 130 000,00 zł;

- w zakresie turystyki i krajoznawstwa:
 - Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu, Regionalnemu Oddziałowi w Białymstoku

w wysokości: 2 500,00 zł.

- w zakresie kultury fizycznej:
 - Stowarzyszeniu Pamięć i Tożsamość SKAŁA

w wysokości: 8 000,00 zł.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Gminy Choroszcz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2023 rok zostanie przedstawione Radzie odrębnie.

15. Program polityki zdrowotnej „GRYPOODPORNİ 65+”

Program został przyjęty uchwałą Nr XLVI/459/2023 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 7 czerwca 2023 roku w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej

„GRYPOODPORNİ 65+”. Adresatami programu „GRYPOODPORNİ 65+” były osoby po 65. roku życia, zamieszkujące gminę Choroszcz. Szczepienia, oferowane mieszkańcom nieodpłatnie, były wykonywane w drugiej połowie 2023 roku, i objęły 277 osób. Na realizację *Programu* w 2023 roku wydatkowano kwotę: 24 930 zł.

16. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Choroszcz na lata 2018-2025*

Strategia została przyjęta Uchwałą Nr XXXIV/337/2018 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 5 marca 2018 roku. Zgodnie z założeniami *Strategii*, wsparciem zostały objęte rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze, osoby starsze oraz niepełnosprawne – poprzez organizację im usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. W tym celu podjęto działania profilaktyczne, ukierunkowane na poprawę stanu zdrowia mieszkańców Gminy Choroszcz, a także czynności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży.

Sprawozdanie z realizacji *Strategii* w 2023 roku, dostępne jest pod adresem: <https://bip.choroszcz.pl/jednostki-organizacyjne--szkoly-przedszkole--zos-osp--m-g-ops-/miejsko---gminny-osrodek-pomocy-spoecznej-w--choroszczy/sprawozdania/>

17. *Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Choroszczy na lata 2022-2024*

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/321/2021 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 21 grudnia 2021 roku.

Gmina Choroszcz tworzy i rozwija system opieki nad dzieckiem poprzez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcie asystenta rodziny. W 2023 roku asystent rodziny systematycznie współpracował z 14 rodzinami z terenu Gminy Choroszcz.

Sprawozdanie z realizacji *Programu* w roku 2023, dostępne jest pod adresem: <https://bip.choroszcz.pl/jednostki-organizacyjne--szkoly-przedszkole--zos-osp--m-g-ops-/miejsko---gminny-osrodek-pomocy-spoecznej-w--choroszczy/sprawozdania/>

18. *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024*

Program został przyjęty Uchwałą Nr XIX/212/2020 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 22 grudnia 2020 roku. W ramach *Programu*, na terenie Gminy Choroszcz działa grupa specjalistów wywodzących się z różnorodnych instytucji, łączących wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z działalności tychże instytucji, podejmujące współpracę i skoordynowane działania, mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym, oraz przeciwdziałanie przemocy. W celu identyfikacji zjawisk przemocy oraz udzielenia stosownego oparcia, na terenie Gminy Choroszcz

powołano 55 grup roboczych, które w 2023 roku odbyły 142 spotkania; odbyły się także 4 posiedzenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Sprawozdanie z realizacji *Programu* w roku 2023, dostępne jest pod adresem: <https://bip.choroszcz.pl/jednostki-organizacyjne--szkoly-przedszkole--zos-osp--m-g-ops-/miejsko---gminny-osrodek-pomocy-spoecznej-w--choroszczy/sprawozdania/>

19. *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Choroszcz na lata 2023-2026*

Program został przyjęty Uchwałą Nr XLI/416/2022 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 21 grudnia 2022 roku. Celem *Programu* jest zapobieganie powstawaniu zachowań patologicznych, związanych z uzależnieniami – poprzez działania skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych, mające na celu wzmoczoną edukację, kreowanie świadomości społecznej oraz promowanie pozytywnego postrzegania postaw trzeźwościowych i prozdrowotnych. Środki na ten cel pochodzą z koncesji alkoholowych pobieranych przez Gminę Choroszcz, i mogą być przeznaczane na realizację zadań określonych w *Programie*.

W roku 2023 na terenie Gminy Choroszcz na działania profilaktyczne wydatkowano kwotę 242 803,94 zł – pochodzącą z budżetu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choroszczy, oraz kwotę 170 000,00 zł – pochodzącą z budżetu Gminy Choroszcz.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji *Programu* w roku 2023 dostępne jest pod adresem: <https://bip.choroszcz.pl/jednostki-organizacyjne--szkoly-przedszkole--zos-osp--m-g-ops-/miejsko---gminny-osrodek-pomocy-spoecznej-w--choroszczy/sprawozdania/>

20. *Gminny Program Osłony „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023*

Program został przyjęty Uchwałą Nr XLV/449/2023 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 26 kwietnia 2023 roku. Celem *Programu* jest zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej, w ich miejscu zamieszkania – przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb, zapewnienie wsparcia, ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej, zapewnienie wsparcia psychologicznego, zapewnienie pomocy w czynnościach dnia codziennego.

W 2023 roku, w ramach Modułu I *Programu*, świadczone usługi wsparcia, polegają w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej, leki, a także umówienie wizyty lekarskiej, opłacenie rachunków; natomiast w ramach Modułu II *Programu*, zakupiono opaski bezpieczeństwa do świadczenia „Opieki na odległość”.

Program realizowany był w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku, a pomocą, w ramach Modułu I – objęto 44 osoby, natomiast w ramach Modułu II zakupiono 27 opasek.

21. Program „Dostępny Samorząd – granty”

Program „Dostępny samorząd – granty”, realizowany jest przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach Działania 2.18 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach *Programu*, Gmina Choroszcz w latach 2022-2023 zrealizowała zadanie pn.: „Zwiększenie dostępności w Gminie Choroszcz”. Celem przedsięwzięcia było wprowadzenie w budynku Urzędu Miejskiego w Choroszczy udogodnień ułatwiających osobom ze szczególnymi potrzebami realizację spraw w Urzędzie. W tym celu wykonano: adaptację sanitariatu znajdującego się na parterze budynku dla osób z niepełnosprawnościami, pętle indukcyjne dla osób niedosłyszących, oznaczenia wewnątrz budynku ułatwiające poruszanie się (strzałki, piktogramy, tabliczki kierunkowe, tabliczki na drzwi), tablice tyflograficzne na parterze i piętrze budynku, powiększalnik elektroniczny i urządzenie lektorskie oraz stół i krzesła do punktu obsługi osób ze szczególnymi potrzebami. W 2023 roku wydatkowano na ten cel 49 399,31 zł, w tym ze środków własnych Gminy Choroszcz: 10 316,20 zł.

III. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Choroszczy

W roku 2023 Rada Miejska w Choroszczy podjęła 83 uchwały. Wszystkie, pozostające w obiegu prawnym, uchwały Rady Miejskiej w Choroszczy, zostały zrealizowane bądź są w trakcie realizacji.

IV. Dotacje udzielone z budżetu Gminy Choroszcz w 2023 roku

W 2023 roku Gmina Choroszcz udzieliła wsparcia finansowego w wysokości 503 291,36 zł szeregowi podmiotów, zarówno fizycznym – mieszkańcom Gminy Choroszcz, jak również osobom prawnym. Szczegółowy zakres oraz wysokość udzielonej pomocy finansowej przedstawia tabela poniżej:

Zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Gminy Choroszcz w 2023 roku			
Nazwa jednostki otrzymującej dotację	Zakres	Wykonanie [zł]	Część opisowa
Osoby fizyczne/mieszkańcy Gminy Choroszcz	Dotacja na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków	4 000,00	Dofinansowano 1 podmiot (osoba fizyczna) w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
	Dotacja do montażu zbiorników na wodę deszczową	15 000,00	Dofinansowano 5 podmiotów w zakresie budowy systemu zbierania wód opadowych o pojemności nie mniejszej niż 2 m ³ i ich zagospodarowania
	Dotacja na usuwanie wyrobów zawierających azbest	22 604,94	Dofinansowano 32 podmioty w zakresie odbioru i utylizacji odpadów zawierających azbest
	Dotacja na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	67 500,00	Dofinansowano 15 podmiotów
	Dotacja do wymiany pieców/kotłów węglowych niespełniających norm i zastąpienie ich ogrzewaniem ekologicznym	11 4687,09	Dotacja została udzielona 29 podmiotom
Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego	Dotacja do zakupu autobusu	2 000,00	Dofinansowanie zakupu autobusu na rzecz Podlaskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Winnicy (Ukraina)
Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku	Dotacja do zakupu samochodu	10 000,00	Dofinansowanie zakupu auta KIA SPORTAGE 1.6 T-GDI 7DCT AWD MEHV
Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku	Dotacja do zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego na rzecz Komendy Miejskiej PSP w Białymstoku	200 000,00	Dofinansowanie zakupu fabrycznie nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z wyposażeniem SCANIA P410 z układem napędowym 6x6 na podstawie porozumienia z dnia 20 kwietnia 2023 roku

Powiat Białostocki	Aktualizacja dokumentacji projektowej na zadanie pn.: „Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej Nr 1552B przejście przez m. Pańki (Gm. Choroszcz)”	42 681,00	Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, rozliczenie dotacji przez Jednostkę dotowaną złożone zostało w dniu 26.01.2024 r.
	Opracowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn.: „Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej nr 1548B Barszczewo-Ogrodniki (Gmina Choroszcz)”	24 818,32	Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, rozliczenie dotacji przez Jednostkę dotowaną złożone zostało w dniu 26.01.2024 r.
Razem		503 291,36	

V. Utrzymanie systemu oświaty w Gminie Choroszcz w 2023 roku

W roku 2023 w skład systemu oświaty w Gminie Choroszcz wchodziły następujące placówki: Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Choroszczy, Szkoła Podstawowa w Złotorii, Przedszkole Samorządowe w Barszczewie, Przedszkole Samorządowe im. Jana Pawła II w Choroszczy, Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Złotorii; jednocześnie na terenie gminy funkcjonował Żłobek Samorządowy nr 1 w Choroszczy. Funkcjonowały także niepubliczne placówki: Niepubliczny Żłobek i Przedszkole „Czerwone Serduszko” w Choroszczy oraz Przedszkole „Puzelek Montessori” w Krupnikach.

Obsługę finansowo-kadrową placówek publicznych prowadzi Centrum Usług Wspólnych w Choroszczy.

Oprócz wydatków na funkcjonowanie wyżej wymienionych placówek publicznych, system finansowania oświaty na terenie Gminy Choroszcz obejmuje również refundację kosztów na dzieci uczęszczające do przedszkoli w gminach sąsiednich. Łącznie wydatki Gminy Choroszcz na oświatę w 2023 roku osiągnęły poziom 33 321 816,75 zł. Wydatki te z roku na rok są coraz wyższe, a szczegółowy ich wykaz w latach 2017-2023, przedstawia poniższa tabela:

Rok	Wydatki na oświatę w Gminie Choroszcz [zł]	Dotacje celowe/subwencje oświatowe [zł]	Środki własne Gminy Choroszcz [zł]	Udział środków własnych Gminy Choroszcz [%]
2023	33 321 816,75	15 555 385,28	17 766 431,47	53,32
2022	23 140 963,02	10 465 325,70	12 675 637,32	54,77

2021	18 749 401,35	8 099 299,72	10 650 101,63	56,81
2020	17 598 104,95	7 871 739,38	9 726 365,57	55,27
2019	16 742 043,02	8 282 633,71	8 459 409,31	50,53
2018	15 104 978,67	6 388 828,27	8 716 150,40	57,70
2017	13 513 290,18	6 236 231,12	7 277 059,06	53,85

Jak wynika z danych zawartych w tabeli, Gmina Choroszcz z własnego budżetu przeznacza coraz więcej środków finansowych na dofinansowanie zadań oświatowych. W roku 2023, kwota dofinansowania wyniosła 17 766 431,47 zł, co stanowiło ponad 53% wydatków związanych z oświatą. Łączne wydatki finansowe na oświatę w Gminie Choroszcz w 2023 roku stanowiły ponad 32% całego budżetu Gminy. Gmina Choroszcz z własnego budżetu dofinansowuje również Żłobek Samorządowy Nr 1 w Choroszczy. W roku 2023 była to kwota 293 919,48 zł; wkład rodziców wyniósł 147 897,04zł.

VI. Realizacja Budżetu Obywatelskiego Miasta Choroszcz

Podstawę prawną realizacji Budżetu Obywatelskiego Miasta Choroszcz stanowi Uchwała Nr XXXVI/366/2022 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 9 czerwca 2022 roku w sprawie przeprowadzenia na terenie miasta Choroszcz konsultacji społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego na 2023 rok.

Do Budżetu Obywatelskiego Miasta Choroszcz w 2023 roku zgłoszono 3 projekty. Wszystkie otrzymały pozytywną ocenę formalno-merytoryczną i zostały zakwalifikowane do konsultacji. W głosowaniu, które trwało od 1 do 16 września 2022 roku, wzięło udział 1 948 mieszkańców Choroszczy. Zaplanowana w budżecie Gminy Choroszcz kwota wydatków na realizację Budżetu Obywatelskiego Miasta Choroszcz w 2023 roku, wynosiła 200 000 zł, przy czym wartość jednego projektu inwestycyjnego nie mogła być niższa niż 25 000 zł i wyższa niż 100 000 zł.

Wybranymi w toku głosowania projektami, były:

1. Profesjonalny sprzęt ratuje życie i mienie
2. Doposażenie Kominowego Bajora

W ramach projektu pn.: „Profesjonalny sprzęt ratuje życie i mienie” zakupiono sprzęt ratownictwa medycznego: dwa defibrylatory AED, ratownictwa technicznego – drogowego, sprzęt do likwidacji miejscowych zagrożeń oraz ratownictwa

gaśniczego. W ramach projektu pn.: „Doposażenie Kominowego Bajora”, zostały zakupione nowe elementy do zabawy i edukacji o środowisku dla dzieci.

W trakcie realizacji wyżej wymienionych projektów, nie wystąpiły problemy mające wpływ na ich wykonanie w ramach założonego budżetu i limitu czasowego.

W 2023 roku przyjęto też uchwałę w sprawie przeprowadzenia na terenie miasta Choroszcz konsultacji społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego na rok 2024 – stanowi o tym Uchwała Nr XLVI/455/2023 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 7 czerwca 2023 roku.

VII. Wydatki sołeckie

W 2022 roku Rada Miejska w Choroszczy podjęła uchwałę w sprawie niewyodrębnienia środków w ramach funduszu sołeckiego na 2023 rok. Jednakże środki dla sołectw zostały zabezpieczone w budżecie Gminy Choroszcz na 2023 rok, zgodnie z wnioskami złożonymi przez poszczególne Sołtysów. W ramach wydatków bieżących i majątkowych, w poszczególnych sołectwach zrealizowano następujące inicjatywy: doposażenie placów zabaw, boisk oraz terenów rekreacyjnych, przeprowadzono prace remontowo-modernizacyjne w świetlicach wiejskich, a także dokupiono wyposażenie na rzecz poszczególnych sołectw. Opłacono bieżące koszty związane z funkcjonowaniem świetlic wiejskich oraz terenów rekreacyjno-sportowych. Wydatki sołeckie, zgodnie z wnioskami poszczególnych sołectw w 2023 roku, wyniosły łącznie 1 310 000 zł.

VIII. Gospodarka odpadami

Na koniec 2023 roku w systemie gospodarki odpadami Gminy Choroszcz było zarejestrowanych 4 767 gospodarstw domowych, w których, zgodnie ze złożonymi deklaracjami, wykazanych było 15 733 mieszkańców – jest to o 576 więcej niż w roku 2022. 1 284 gospodarstwa zadeklarowały kompostowanie odpadów. Ponadto w gminnym systemie gospodarki odpadami zarejestrowanych było 279 podmiotów gospodarczych.

W 2023 roku koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Choroszcz zamknęły się kwotą 5 946 367,93 zł, na którą złożyły się:

- wydatki poniesione na odbiór i transport odpadów – w wysokości: 3 502 860,46 zł;
- wydatki poniesione na zagospodarowanie odpadów – w wysokości: 2 166 376,13 zł;

- koszty administracyjne wynikające z obsługi systemu gospodarowania odpadami – w wysokości: 277 128,34 zł.

Łączna masa odpadów wytworzonych przez mieszkańców Gminy Choroszcz w 2023 roku, wyniosła 5 977,84 Mg. Na ową wielkość złożyły się poszczególne rodzaje odpadów, wyszczególnione w tabeli poniżej:

Kod odpadu	Opis kodu	Liczba ton
20 01 01	PAPIER i TEKTURA	224,13
20 01 02	SZKŁO	333,46
20 01 99 EX	INNE NIEWYMIENIONE (selektywne)	636,52
20 01 99 P	INNE NIEWYMIENIONE (popiół)	221,44
20 02 01	ODPADY ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI	818,62
20 03 01	NIESEGREGOWANE (zmieszane)	3231,04
20 03 07	ODPADY WIELKOGABARYTOWE	377,32
16 01 03	zużyte opony	32,62
17 01 07	zmieszane odpady z betonu	21,74
17 09 04	zmieszane odpady z budowy inne niż 17 09 01	69,92
20 01 39	tworzywa sztuczne	11,03
ŁĄCZNIE [Mg]		5 977,84

Na podstawie zgromadzonych danych można stwierdzić, iż z roku na rok w Gminie Choroszcz obserwuje się niewielki spadek ilości przekazywanych do odbioru odpadów komunalnych, w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Dodatkowo, od 2021 roku odnotowuje się wzrost liczby przydomowych kompostowników, w których mieszkańcy, we własnym zakresie, utylizują odpady biodegradowalne. Spadek ilości odpadów, połączony ze wzrostem liczby przydomowych kompostowników może mieć charakter krótkotrwały, spowodowany znaczną liczbą budowanych, a co za tym idzie – przekazywanych do eksploatacji mieszkań w zabudowie wielorodzinnej oraz szeregowej. Dlatego, jednym z pilniejszych zadań Gminy Choroszcz w analizowanym obszarze, jest dalsze podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie minimalizowania ilości generowanych odpadów oraz w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi przez mieszkańców, w szczególności w odniesieniu do hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz ich selektywnego zbierania. W ten sposób istnieje szansa, że sukcesywnie będzie następować stały wzrost efektywności gospodarki odpadami w Gminie Choroszcz.

IX. Ochotnicze Straże Pożarne

Na terenie Gminy Choroszcz w 2023 roku funkcjonowało 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego 3 włączone były do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP z Choroszczy, Klepacz i Złotorii).

Liczbę członków mogących brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych w poszczególnych jednostkach OSP z terenu gminy Choroszcz oraz liczbę wyjazdów do zdarzeń w roku 2023, przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Nazwa OSP	Liczba członków OSP	Liczba zdarzeń
1.	Choroszcz KSRG	36	91
2.	Klepacze KSRG	30	39
3.	Złotoria KSRG	22	16
4.	Pańki	17	22
5.	Barszczewo	12	8
6.	Izbiszczce	17	4
7.	Żółtki	10	6
8.	Rogowo	7	15
9.	Kruszewo	8	11
10.	Rogówek	6	7
Razem		165	219

W roku 2023, na funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych na terenie Gminy Choroszcz przeznaczono ogółem 1 516 349,40 zł, w tym 70 000 zł – pochodziło z dotacji zewnętrznych, zaś 1 446 349,40zł – wydatkowano ze środków własnych (budżetu) Gminy Choroszcz. Szczegółowe koszty funkcjonowania poszczególnych jednostek OSP na terenie Gminy Choroszcz w 2023 roku, przedstawia tabela poniżej:

L.p.	Nazwa OSP	Roczny koszt funkcjonowania OSP [zł]	Statystyczny koszt jednego wyjazdu OSP [zł]
1.	Choroszcz KSRG	339 970,72	3 735,00
2.	Klepacze KSRG	152 032,52	3 898,00
3.	Złotoria KSRG	90 458,51	5 653,00
4.	Pańki	538 633,40	24 483,00
5.	Barszczewo	35 605,75	4 450,00
6.	Izbiszczce	174 466,78	43 616,00
7.	Żółtki	60 684,34	10 114,00
8.	Rogowo	49 422,37	3 294,00
9.	Kruszewo	17 841,58	1 621,00
10.	Rogówek	43 459,11	6 208,00
11.	Wydatki	13 774,32	–

Ogółem: 1 516 349,40	Średni ogólny koszt wyjazdu jednostki OSP 10 707,20
----------------------	--

Zakończenie

Wedle zapisów ustawy, dokument pn. *Raport o stanie gminy* powinien zawierać w szczególności realizację polityk, programów i strategii oraz uchwał Rady Miejskiej, jak również budżetu obywatelskiego. W niniejszym *Raporcie o stanie Gminy Choroszcz za 2023 rok*, oprócz zagadnień obligatoryjnych, przedstawiono także dodatkowo najważniejsze informacje demograficzne, informacje dotyczące gospodarki odpadami, udzielone wsparcie finansowe przez Gminę Choroszcz zarówno mieszkańcom, jak i podmiotom prawnym, wydatki Gminy Choroszcz ponoszone na oświatę oraz informacje dotyczące Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Choroszcz.

W tym miejscu należy nadmienić, że szczegółowe informacje finansowe, w tym, między innymi dotyczące wpływów i wydatków budżetowych oraz informacje o stanie mienia komunalnego zawarto w *Sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Choroszcz za 2023 rok*, które zostało przedstawione Radzie Miejskiej w Choroszczy w dniu 22 marca 2024 roku i zostanie omówione podczas sesji absolutoryjnej.